

Nádvoří školního policejního střediska
Na Hradě slouží často i jako výukový prostor

Jen pár kroků od královéhradeckého náměstí, v historickém centru města stojí barokní klášter. Zrušil ho už Josef II. a rakouský erár z něj udělal kasárny. Takže jestli šlo o svato-krádež, už je promlčená. Vojáci v tlustých zdech sídlili až do devadesátých let - a když začala armáda hubnout, hledal se nový majitel. A nepříliš vzhledný a omšelý areál dostala do vínku policie.

„Přestěhovali jsme se do Hradce Králové v roce 1998, předtím jsme sídlili v Pardubicích, shodou okolností taky u vojáků,“ vypráví genezi východočeského školního policejního střediska jeho šéf major Mgr. Petr Krása. „Tamní prostory měly výhodu velkého areálu, jehož součástí byly i tělocvičny a cvičák, navíc ležely sice ve městě, ale stranou – takže jsme se tam mohli chovat i poněkud hlučněji, střilet slepými a podobně.“

Tady jsme šli ovšem do svého, s dobrou perspektivou, že stav budov není sice ideální, ale za pár let si je upravíme a vylepšíme.“

A tak je středisko už osmým rokem v Hradci Králové, hned vedle divadla a knihovny. Blízkost centra znamená, že se tu dlužno chovat decentně, střilet slepými je vyloučeno. Na straně druhé si frekventanti zdejších kurzů pochvalují, že to mají všude blízko.

„Vlastně jediné, co nám tu chybí, je tělocvična, za tou se musíme přesouvat mimo areál, do Háječku, kde zato máme celou víceúčelovou sportovní halu. Městskou dopravou je to tak dvacet minut cesty,“ vysvětluje major Krása. „Ale zvažujeme, že se tam budeme v rámci výcviku a vylepšování fyzicky přesouvat po vlastních. Jako zrychlený přesun, klusem kolem řeky. Je to vlastně hezká a zdravá trasa...“

Jakkoli zvenčí působí budovy školního policejního střediska mohutně, jejich vnitřní kapacita je podstatně menší, než by se zdálo. Nosné stěny jsou dobře metrové, ale i příčky

stavěli v osmnáctém století festovně. A stropy čtyři metry nad hlavou. Zdejší místnosti není žádná legrace vytopit.

A navíc, budova Na Hradě nepatří středisku celá, střechu tu našli ještě dva policejní „podnájemníci“ – jednak je tu domovem oddělení hlídkové služby královéhradeckého okresního ředitelství, jednak výstrojný výdejna správy Východočeského kraje.

A ještě navíc: ve sklepech, kde má středisko optickou střelnici a další prostory k využití teprve chystá, sídlí i útulný hradecký policejní klub...

„Máme pro sebe celé patro, což dneska obnáší dvě moderně vybavené učebny, jednu větší a druhou menší, počítačovou učebnu a navíc hezky zařízenou kulturní místnost. Ubytování policisté se tam mohou večer dívat třeba na televizi, ale přes den ji často využíváme rovněž k výuce,“ provádí nás domem vedoucí střediska major Mgr. Krása. „Takže do lavic posadíme současně o dost víc posluchačů, než můžeme ubytovat. Uložíme tady zhruba padesát lidí – a dost.“

Nakrmit ubytované žádný problém nečiní: jídlo se dováží ze Správy kraje, kde funguje kapacitní kuchyně, ve středisku se pak pouze přihlíívá a servíruje. A moderní zařízení zaručuje, že podávaná strava je nejen hygienicky v pořádku a nutričně hodnotná, ale dokonce taky chutná. Všichni si fakt pochvalují...

Až dosud kapacita střediska nepředstavovala žádný problém, ale v souvislosti s novou Základní odbornou přípravou se situace stává trochu napínavou. Do Hradce Králové totiž teď přijíždějí absolventi středních policejních škol na řízenou praxi a současně spolu s nimi jsou zde i policisté, kteří do služby teprve nastoupili a musí projít nejzákladnějším výcvikem. Ten dnes trvá tři týdny, teprve po něm odcházejí nováčci do škol. A tak se stále častěji stává, že středisko je prostě plné do posledního místečka.

Když se školní policejní střediska v roce 1994 zakládala, dostala do vínku výhradně praktický výcvik začínajících policistů ze

Dobrá věc se podařila, tentokrát je
nebezpečný muž zadržen

Základní odborné přípravy. Bývala tehdy patnáctiměsíční, napřed nováčci přicházeli na tři měsíce do střediska, pak je čekaly tři měsíce praxe ve středisku. Dnes je základní odborná příprava organizována dočista jinak, ale střediskům k ní navíc přibyla služební příprava a ovšem také kurzy dalšího vzdělávání policistů.

„Připravujeme je podle požadavků z policejního výkonu, velice operativně,“ pochlubí se vedoucí major Krása.

Sěfuje dnes – včetně svého zástupce – úhrnem patnácti instruktorům, kteří musí zvládat širokou škálu policejních odborností. A jakkoli jsou mezi nimi vysoce kvalifikovaní specialisté, každý musí mít odbornost několik. A vzájemná zastupitelnost je tady ryzí nutností – a taky samozřejmostí. Takže třeba instruk-

Každá akce při výcviku se dokumentuje videokamerami

nější spolužáci, ve školních střediscích někdy také – anebo v „rolí“ vystupuje některý z instruktorů střediska. Hradečtí ale přišli s novinkou, která se jim velice osvědčuje.

„Požádali jsme o pomoc kolegy ze zdejší zásahové jednotky,“ vysvětluje zástupce vedoucího podplukovník JUDr. Jiří Dlabola. „Naši frekventanti je většinou vidí prvně a situace díky tomu nabývá velmi realistickou příchuť. Tihle figuranti jsou zkušení tvrdí chlapi, sami už hezkých pár pachatelů na vlastní oči viděli a zvládli, vědí moc dobře, jak se takoví grázlové chovají.“

A policejní zelenáči v úžasu shledávají, že pachatel neposluhává jejich pokyny, posmívá se jim, uráží je, že se jim všemožně snaží vyklouznout – a že jim uteče, jestli mu nechají sebemenší šanci. Cvičení, jež právě probíhá na nádvoří střediska, má přesně takový neradostný konec. Málo je platné, že pachatele drží v šachu hned tři policisté s tasenými pistolemi. Muž se pomalu a mazaně přesouvá mezi auty, udržuje odstup, pomalu se sune pořád dál, něco policistům vytrvale vykládá. Jak se určité pletou, že on ani omylem není ten, koho hledají. Vyvádí je všemožně z míry, pomalu ztrácí jistotu. A on stojí najednou u ocelového žebříku, který vede na plochu střechu kuchyně. Snad v pěti vteřinách vyletí nahoru – v cirkuse by měl za takový artistický kousek aplaus – a než se ti tři vzpamatují a dohodnou, kdo poleze první, mizí jim po střeše. Je pryč.

„Všechno se natáčí na video, mnohdy i dvěma kamerami,“ připomíná major Petr Krása. „A po záznamy na učebně promítneme a detailně probereme. Co bylo dobré a co špatné. A prima je, že tu se studenti zůstanou i dotyčný figurant a osobně jim vysvětlí, kde se podle jeho názoru dopustili chyby. Co by v realu nikdy neměli připustit. A slova takového zkušeného praktika se ničím nedají nahradit.“

A neopeřeným policejním zelenáčům tak neobyčejně rychle dochází, že legrace opravdu skončila, a teď už půjde jenom do tuhého. A leckdy asi i o život.

Měsíc co měsíc nastupuje do královéhradeckého střediska nová sestava policejních začátečníků. Mají za sebou přijímací řízení, u domovského útvaru je vystrojili. Snad i něco zaslechli o tom, jak to u policie chodí. A to je zhruba vše.

I když... Dostat se dnes k policii znamená řádně projít náročnými testy, přičemž třeba měřítka fyzické zdatnosti jsou velice tvrdá. A hlavně naprosto nikoho nezvýhodňují! Neohlížejí se na to, jde-li o muže či ženu, jestli je jim dvacet, nebo padesát. Výkon je výkon. Před limity jsou si všichni rovni.

Prostě, musí třeba udělat v tempu sedmadvacet kliků nebo uběhnout kilometr v časovém limitu, jaký člověk, který vůbec netrénu-

je, prostě nemůže zvládnout... Snad proto je mezi nastupujícími méně policistek než dřív – zrovna ty kliky jsou prý pro ně krutým sítem.

„Víte, my tady třeba taky musíme ve třech týdnech naučit lidi, kteří nikdy nedrželi v ruce zbraň, zacházet s pistolí, a bezpečně,“ říká podplukovník Dlabola. „A přitom řada z nich, zejména dívky, má zprvu potíže, aby ji vůbec natáhla...“

Mnohem subtilnější problém než fyzická představuje pro nastupující adepty policejní služby – čeština. Materský jazyk a jeho gramatika. Jsou poněkud zaskočení, když mají ve středisku psát diktát, ale opravdu nejde o žádné chytáky, žádné – vily vily věnce u vily... Prostý jednostránkový text, v němž ovšem číhá spousta výrazů, jež budou policisté psávat velice často. Pan Přemysl Liška, bytem Příbrav... A tak dále, odborná slovíčka typu daktyloskopická, expertiza, upotřebitelná, kynologie, kriminalistika... Výsledek bývá, žel, nezřídka tristní. Přitom všichni, kdo dnes nastupují k policii, mají maturitu, a mnohým ještě na vysvědčení pořádně neoschl inkoust. Ale maturita dnes není zřejmě zárukou ničeho.

„Víme, že polská policie prověřuje znalost mateřštiny už při přijímacích testech, my zatím ne,“ připomíná major Krása. „Osobně jsem přesvědčen, že k tomu budeme muset dospět taky. Zejména až k naší policii začnou víc nastupovat příslušníci národnostních menšin, bude asi nezbytné, aby prokázali, že vedle rodného jazyka znají slušně i úřední řeč země, které chtějí sloužit.“

Zatím si v Hradci Králové češtinářsky nezávazně testují své ovečky dokonce dvakrát. Na začátku, když sem nastupují do úvodního třítydenního výcviku, a pak když se dvanáct měsíců poté vrátí z policejních škol. Z Brna, z Jihlavy, z Prahy. V Hradci, v areálu řečeném Na Hradě, pobudou další dva měsíce. Pak je čeká čtvrtrok v Praze. Tvrdá prověrka realitou velkoměsta.

A pak ještě návrat na tři měsíce do střediska: na jeho kapacitě bude záležet, zda je mladý policista stráví přímo v něm celé, anebo jen zčásti – a zbytek doby už bude sloužit na svém domovském útvaru. Tam, kde potom nastoupí natrvalo – až ovšem složí slušební zkoušku.

„Ano, dlouho přetřásané služební zkoušky se letos stávají realitou,“ říká major Petr Krása. „Nový služební zákon vstoupil v platnost a jasně je nařizuje, a my už jsme od krajského ředitele dostali pokyn zkoušky připravit. Kdo jiný by je taky měl organizovat, když ne školní policejní střediska? Bude to náročný úkol, ale musíme ho zvládnout. Předpokládáme, že už v březnu se uskuteční první kolo...“

Ale zatím je prvořadým úkolem střediska kvalitní příprava těch pětaticet policistů, kteří počátkem loňského prosince přišli ze škol – a taky devatenácti nováčků, kteří teprve okoušejí, jak se žije v uniformě. Vůbec pro ně není snadné vzdát se návyků, jež si přinesli z civilu. Ale jde to. Jenom je třeba spousta trpělivosti a pevné vůle – jich samých i jejich instruktorů.

A pokud stále čekáte, že teď konečně přijde i zmínka o školních prázdninách, pak se jí nedočkáte. Neznají je tu totiž. Zdejší koloběh se nezastaví dvanáct měsíců v roce. Školní policejní středisko – navzdory prvnímu slovu svého názvu – prostě není škola.

Jan J. VANĚK
Foto Jiří NOVÁK

Vedoucí královéhradeckého střediska mjr. Mgr. Petr Krása

tor, jenž ovládá problematiku Cizinecké a pohraniční policie, má v malíku i dopravní službu, a navíc „vyfasoval“ novinky: extremismus, multikulturní společnost a podobně. A tak je to i s ostatními.

Jde vesměs o zkušené policisty, kteří mají odslouženo patnáct dvacet i víc roků. A jejich autorita u začátečníků je tím pádem přirozená a jasná. Školní policejní střediska představují totiž dnes jakýsi most mezi školou a reálnou službou. A snaží se frekventantům skutečnou policejní práci co nejvíc přiblížit, navykknout je na její rizika a dát jim potřebnou suverenitu, uvážlivost a klid. Proto se v průběhu doby, kterou v ní absolventi dvanáctiměsíční školní výuky tráví, soustřeďují na všechny formy praktického výcviku – přičemž nejpodstatnější část tvoří modelové situace a jejich procvičování.

„Modelové situace jsou samozřejmě běžnou metodou výuky i ve školách, jenže tam začínají od těch nejprostších, zatímco my už předkládáme našim frekventantům situace podstatně komplexnější, komplikovanější,“ vysvětluje vedoucí školního střediska major Mgr. Petr Krása. „Víc odpovídající tomu, co je čeká.“

Důležitou postavou v každé modelové situaci jsou takřčené figuranti: lidé, ztělesňující pachatele. Ve školách je většinou hrají zkuš-